

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om statens konstnärsstipendier

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens konstnärsstipendier ändras så att det i lagen föreskrivs om avbrytande av stipendieperioden. Därtill föreslås vissa preciseringar av lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Den gällande lagen om statens konstnärsstipendier (734/1969) stiftades år 1969. Den har ändrats ett flertal gånger. I propositionen föreslås att det enligt lagen årligen tas in ett anslag i statsbudgeten, som delas i stipendieår med hjälp av ett i lagen fastställt tal, som för närvarande är 545. En stipendieperiod kan vara från sex månader till fem år lång. Därtill bestäms i lagen om antalet stipendieår för särskilt meriterade konstnärer och för unga konstnärer.

Centret för konstfrämjande har sedan ingången av år 2016 godkänt avbrytande av stipendieperioden även på grund av lönearbete. På villkoren för avbrytande av stipendieperioden har man tillämpat bestämmelserna i 10 b § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

I propositionen föreslås en ändring av 3 § i lagen om statens konstnärsstipendier så att Centret för konstfrämjande inte längre ska besluta om stipendiets belopp utan fastställa det. Fastställandet ska grunda sig på statsbudgeten, antalet stipendier som beviljas och de bestämmelser som tillämpas på en höjning av stipendierna. Vidare ska man enligt förslaget slopa beviljande av stipendier till stöd för studier.

Därtill föreslås att man i 3 a § slopar villkoret som gäller beviljande av riktade stipendier samt villkoret gällande sysselsättning i fråga om femåriga stipendier. Med stöd av denna lag beviljas inte längre några riktade stipendier. Sysselsättningsvillkoret slopas, eftersom bidragstagarens rätt till förvärvsarbete får begränsas med stöd av 4 c § i lagen.

Den mest betydande i förslaget är bestämmelserna i en ny 4 f § om stipendiatens möjlighet att flytta på inledandet av stipendieperioden eller avbryta den. Enligt förslaget ska paragrafen innehålla bestämmelser om på vilka grunder man kan flytta på eller avbryta stipendieperioden. De föreslagna bestämmelserna motsvarar 10 b § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), där det föreskrivs om avbrytande av försäkringsskyddet. För att kunna avbryta stipendieperioden ska stipendiaten enligt förslaget ha förbrukat fyra månader av den, avbrottet ska räcka minst fyra månader och det ska återstå fyra månader av perioden.

Enligt förslaget får man inte avbryta stipendieperioden för längre tid än totalt två år. Därigenom blir den tid under vilken stipendiemedlen finns reserverade i statsbudgeten skäligare.

Därtill förslås att lagen ändras så att bemyndigandet att utfärda förordning flyttas till 5 § i lagen. På grund av den föreslagna ändringen gällande bemyndigande att utfärda förordning, slopas bestämmelserna om avbrytande av stipendieperioden i förordningen.

2 Propositionens konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser

På årsnivå föranleder avbrytanden av stipendieperioder ringa förändringar i utfallet för statsbudgeten. Förslaget ändrar emellertid inte på faktum att det kalkylmässigt inte finns fler stipendieperioder som ska betalas ut än det antal som fastställts i statsbudgeten. Inom ramarna för de medel som anvisats i statsbudgeten, lyckas man betala ut stipendierna så att tillfälliga variationer i de budgeterade medlen jämnas ut. De årliga höjningarna av stipendierna har inte utgjort någon betydande risk för att anslaget ska överskridas.

2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Besluten om avbrytande av stipendieperioder kommer i någon mån att öka arbetsmängden för Centret för konstfrämjande. Ökningen kan dock inte anses betydande. Eftersom förslaget innebär en precisering av bestämmelserna om den kompetens Centret för konstfrämjande besitter, kommer man inte längre att vara tvungen att utvärdera centrets kompetens i ärenden som gäller sökande av ändring.

2.3 Sociala konsekvenser

Eftersom förslaget innebär exakta bestämmelser om avbrytande av stipendieperioden och om förvärvsarbete i huvudsyssla, skulle det förtydliga den rättsliga ställningen och det ansvar som tillkommer såväl stipendietagaren som Centret för konstfrämjande. Dessutom skulle stipendietagare uppmuntras att ta emot kortvariga anställningsförhållanden.

3 Beredning av ärendet

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet i samarbete med Centret för konstfrämjande.

Propositionen har sänts på remiss. Yttranden lämnades av Centret för konstfrämjande, Forum Artis ry, Konstnärsgillet i Finland rf, Elvis ry, Finlands tonsättare rf, Finlands skådespelarförbund rf, Suomen kirjailijaliitto ry, Taidemaalariliitto ry och Finlands svenska författareförening rf.

I yttrandena föreslogs att man fortfarande skulle kunna bevilja stipendium för studier. Det finns emellertid ett studiestödssystem för studier, inom vilket stöd också beviljas för påbyggnadsexamen. Således är det inte ändamålsenligt att använda stipendiet för studier, utan för konstnärligt arbete.

Dessutom föreslogs det att man bör få flytta på tidpunkten för inledandet av stipendieperioden, om man har ett tidigare beviljat stipendium som alltså betalas ut. I praktiken med stöd av denna lag har det inte beviljats stipendium, om stipendiaten redan förfogar över ett annat stipendium. Stipendiaten får flytta på eller returnera ett annat stipendium för att erhålla stipendium med stöd av denna lag.

I yttrandena föreslogs också andra ändringar, som är av betydande karaktär och kräver ytterligare utredningar. Propositionen har inte ändrats på grund av yttrandena. Finansministeriet har inte haft något att anmärka på angående propositionen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om statens konstnärsstipendier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens konstnärsstipendier (734/1969) 3, 3 a och 5 §, sådana de lyder, 3 § i lagarna 1135/2010 och 658/2012, 3 a § i lagarna 143/1995, 367/2000 och 991/2008 och 5 § i lag 151/2014, samt
fogas till lagen en ny 4 f § som följer:

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket det för konstutövares arbete på olika områden av konst delas ut ett belopp som motsvarar 545 stipendieår i form av statens konstnärsstipendier. En stipendieperiod kan omfatta minst sex månader och högst fem år.

Därutöver intas i statsbudgeten ett anslag av vilket det i form av statens konstnärsstipendier till särskilt meriterade konstutövare delas ut ett belopp som motsvarar 22 stipendieår (*konstnärsstipendium för särskilt meriterad konstutövare*). En stipendieperiod är högst tio år och stipendietagaren har rätt att under stipendieperioden använda titeln konstnärsprofessor.

När konstnärsstipendier beviljas ska det ses till att även språkliga och regionala synpunkter beaktas.

Centret för konstfrämjande fastställer storleken på de statliga konstnärsstipendierna.

3 a §

När konstnärsstipendierna delas ut ska av dem årligen minst ett belopp som motsvarar 30 stipendieår beviljas till unga konstutövare eller konstutövare som är i början av sin karriär.

När konstnärsstipendier för minst tre år beviljas, ska företräde ges konstutövare som redan har ådagalagt skapande förmåga.

4 f §

Centret för konstfrämjande kan fatta beslut om att stipendieperioden flyttas, avbryts eller fortsätter.

Stipendieperiodens början kan flyttas

- 1) på grund av stipendietagarens sjukdom eller rehabilitering,
- 2) på grund av att stipendietagaren föder ett barn eller vårdar ett barn som är under tre år,
- 3) på grund av stipendietagarens värnplikt eller civiltjänstgöring,
- 4) av någon annan orsak som är jämförbar med de orsaker som avses i 1—3 punkten.

Stipendieperioden kan avbrytas

- 1) på grund av stipendietagarens sjukdom eller rehabilitering,
- 2) på grund av att stipendietagaren föder ett barn eller vårdar ett barn som är under tre år,
- 3) på grund av stipendietagarens värnplikt eller civiltjänstgöring,
- 4) av någon annan orsak som är jämförbar med de orsaker som avses i 1—3 punkten,
- 5) på grund av annat förvärvsarbete.

Avbrytande av stipendieperioden förutsätter att stipendietagaren har arbetat på stipendium minst fyra månader, att avbrottet varar minst fyra månader och att det återstår minst fyra månader av stipendieperioden efter avbrottet.

Om stipendieperioden avbryts på grund av förvärvsarbete, ska stipendiet dock användas senast inom två år från utgången av den stipendieperiod som avses i det ursprungliga beslutet.

5 §

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser utfärdas

RP 95/2016 rd

- 1) om behörigheten att besluta om antalet stipendieår som utdelas inom konstens olika områden,
- 2) om tidpunkten för sökande och beviljande av stipendier,
- 3) om när stipendieperioden börjar,
- 4) om före den 1 januari 2009 beviljad pension som betalas till stipendietagare,
- 5) närmare om till vem och för vilka ändamål konstnärstipendier kan beviljas,
- 6) beviljande av konstnärstipendium av särskilda skäl till andra personer än sådana konstutövare som avses i 3 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 2 juni 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Undervisnings och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Lag

om ändring av lagen om statens konstnärsstipendier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens konstnärsstipendier (734/1969) 3, 3 a och 5 §, sådana de lyder, 3 § i lagarna 1135/2010 och 658/2012, 3 a § i lagarna 143/1995, 367/2000 och 991/2008 och 5 § i lag 151/2014, samt
fogas till lagen en ny 4 f § som följer:

Gällande lydelse

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket utdelas stöd för konstutövares arbete och studier på olika områden av konst till ett belopp som motsvarar 545 stipendieår i form av statens konstnärsstipendier. En stipendieperiod kan omfatta minst sex månader och högst fem år.

Därutöver intas årligen ett anslag av vilket i form av konstnärsstipendier till särskilt meriterade konstutövare delas ut stöd till ett belopp som motsvarar 22 stipendieår (konstnärsstipendium för särskilt meriterad konstutövare). En stipendieperiod är högst tio år och en stipendietagare har rätt att under stipendieperioden använda titeln konstnärsprofessor.

När konstnärsstipendier beviljas ska man se till att även språkliga och regionala synpunkter beaktas.

Centret för konstfrämjande beslutar om storleken på statens konstnärsstipendier.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att konstnärsstipendiet av särskilda skäl även kan beviljas en annan person än i mom. i avsedd konstutövare.

3 a §

När konstnärsstipendierna delas ut ska av dem minst ett belopp som motsvarar 30 stipendieår beviljas unga konstutövare eller konstutövare som är i början av sin karriär.

När konstnärsstipendier *och riktade stipendier* för minst tre år beviljas, ska företräde ges konstutövare som redan har ådagalagt skapande förmåga. *Konstnärsstipendium för fem år kan flera gånger i följd beviljas konstutövare som har visat sig vara framstå-*

Föreslagen lydelse

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket det för konstutövares arbete på olika områden av konst delas ut ett belopp som motsvarar 545 stipendieår i form av statens konstnärsstipendier. En stipendieperiod kan omfatta minst sex månader och högst fem år.

Därutöver intas i statsbudgeten ett anslag av vilket det i form av statens konstnärsstipendier till särskilt meriterade konstutövare delas ut ett belopp som motsvarar 22 stipendieår (konstnärsstipendium för särskilt meriterad konstutövare). En stipendieperiod är högst tio år och stipendietagaren har rätt att under stipendieperioden använda titeln konstnärsprofessor.

När konstnärsstipendier beviljas ska det ses till att även språkliga och regionala synpunkter beaktas.

Centret för konstfrämjande fastställer storleken på de statliga konstnärsstipendierna.

3 a §

När konstnärsstipendierna delas ut ska av dem årligen minst ett belopp som motsvarar 30 stipendieår beviljas till unga konstutövare eller konstutövare som är i början av sin karriär.

När konstnärsstipendier för minst tre år beviljas, ska företräde ges konstutövare som redan har ådagalagt skapande förmåga.

Gällande lydelse

ende inom sitt område och som inte har ett tjänste- eller arbetsförhållande som huvudsyssla.

Föreslagen lydelse

4 f §

Centret för konstfrämjande kan fatta beslut om att stipendieperioden flyttas, avbryts eller fortsätter.

Stipendieperiodens början kan flyttas

1) på grund av stipendietagarens sjukdom eller rehabilitering,

2) på grund av att stipendietagaren föder ett barn eller vårdar ett barn som är under tre år,

3) på grund av stipendietagarens värnplikt eller civiltjänstgöring,

4) av någon annan orsak som är jämförbar med de orsaker som avses i 1—3 punkten.

Stipendieperioden kan avbrytas

1) på grund av stipendietagarens sjukdom eller rehabilitering,

2) på grund av att stipendietagaren föder ett barn eller vårdar ett barn som är under tre år,

3) på grund av stipendietagarens värnplikt eller civiltjänstgöring,

4) av någon annan orsak som är jämförbar med de orsaker som avses i 1—3 punkten,

5) på grund av annat förvärvsarbete.

Avbrytande av stipendieperioden förutsätter att stipendietagaren har arbetat på stipendium minst fyra månader, att avbrottet varar minst fyra månader och att det återstår minst fyra månader av stipendieperioden efter avbrottet.

Om stipendieperioden avbryts på grund av förvärvsarbete, ska stipendiet dock användas senast inom två år från utgången av den stipendieperiod som avses i det ursprungliga beslutet.

5 §

Behörigheten att besluta om antalet stipendieår som utdelas i inom konstens olika områden, Genom förordning kan även föreskrivas om tidpunkterna för sökande och beviljande av konstnärsstipendium samt om inledande och ändring av stipendieperioden och om att dela ut stipendiet på nytt.

Genom förordning av statsrådet kan även utfärdas närmare bestämmelser om den pension som ska betalas till mottagare av konstnärsstipendier som beviljats före den 1 janu-

5 §

Genom förordning av statsrådet får bestämmelser utfärdas

1) om behörigheten att besluta om antalet stipendieår som utdelas inom konstens olika områden,

2) om tidpunkten för sökande och beviljande av stipendier,

3) om när stipendieperioden börjar,

4) om före den 1 januari 2009 beviljad pension som betalas till stipendietagare,

5) närmare om till vem och för vilka ända-

RP 95/2016 rd

Gällande lydelse

ari 2009, samt om till vilka och i vilka syften stipendierna kan beviljas.

Föreslagen lydelse

*mål konstnärstipendier kan beviljas,
6) beviljande av konstnärstipendium av
särskilda skäl till andra personer än sådana
konstutövare som avses i 3 § 1 mom.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om konstnärsstipendier

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 11 § 2 mom. i förordningen om statens konstnärsstipendier (845/1969), sådant det
lyder i förordning 239/2014, samt
ändras 7 §, sådan den lyder i förordning 239/2014, som följer:

7 §

Konstnärsstipendieperioden inleds, om inte den behöriga konstkommissionen beslutar något
annat, vid ingången av kalenderåret

Till den ansökan som avses i 1 mom. ska fogas en plan för användningen av stipendiet samt
andra utredningar som Centret för konstfrämjande bestämmer.

Denna förordning träder i kraft den 20 .